

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม” ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำและน่าเชื่อถือมากที่สุด ซึ่งในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นการศึกษาข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อวิเคราะห์และนำมาจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ในการศึกษาเรื่อง “แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม” ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสำรวจภาคสนาม การสัมภาษณ์ผู้รู้ของชนเผ่า ภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีการใช้แบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ผู้รู้ของชนเผ่าทั้ง 7 ชนเผ่า คือชนเผ่าผู้ไทย ไทยกะเลิง ไทยแสก ไทยโส้ ไทยญ้อ ไทยข่า และไทยอีสาน
- 2) ภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย จำนวน 42,344 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552)

4) นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม จำนวน 659,607 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอย่างที่จะทำการศึกษาวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่ ผู้รู้ของชนเผ่าทั้ง 7 ชนเผ่า คือชนเผ่าผู้ไทย ไทยกะเลิง ไทยแสก ไทยโส้ ไทยญ้อ ไทยข่า และไทยอีสาน ภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม ได้แก่

1) ผู้รู้ของชนเผ่า

ผู้รู้ของชนเผ่าคือผู้ที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรมของชนเผ่าเป็นอย่างดี อาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นเวลานาน และสามารถลำดับเรื่องราวของ ชุมชนทราบประวัติความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อของ ชนเผ่า ทั้งนี้ได้ทำการสืบค้นข้อมูลผู้รู้จากรายชื่อคณะกรรมการชนเผ่าพื้นเมือง จังหวัดนครพนม และสอบถามข้อมูลด้านปราชญ์ชาวบ้านจากเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลก่อนทำการ สัมภาษณ์ผู้รู้ของชนเผ่า

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างผู้รู้

เรื่อง	ผู้รู้ของชนเผ่า	จำนวนคน (ตัวอย่าง)	เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย
ข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ เกี่ยวข้องการท่องเที่ยว	1. ผู้แทนชนเผ่าผู้ไทย	2	แบบสัมภาษณ์
	2. ผู้แทนชนเผ่าไทยกะเลิง	2	
	3. ผู้แทนชนเผ่าไทยแสก	2	
	4. ผู้แทนชนเผ่าไทยโส้	2	
	5. ผู้แทนชนเผ่าไทยญ้อ	2	
	6. ผู้แทนชนเผ่าไทยข่า	2	
	7. ผู้แทนชนเผ่าไทยอีสาน	2	
	รวม	14	

2) ภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม โดยทำการ สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 13 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึก (In – dept Interview) โดยการสุ่มตัวอย่างจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เรื่อง	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย
นโยบายและ แผนการจัดการ การท่องเที่ยวที่ เกี่ยวข้องกับ การวางแผน พัฒนาการ ท่องเที่ยวของ กลุ่มชาติพันธุ์	1. ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)	แบบสัมภาษณ์
	2. ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ	
	3. ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาค ตะวันออกเฉียงเหนือเขต 4 จังหวัดนครพนม	
	4. หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงาน จังหวัดนครพนม	
	5. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม	
	6. ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม	
	7. นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล - นายกเทศมนตริตำบลเรณูนคร - นายกเทศมนตริตำบลธาตุพนม - นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกรูรุ - นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจสามารถ - นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนจาน - นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี - นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอุ่มเหมา	
	รวม 13 คน	

3) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย ประกอบด้วยประชากรใน 7 ชนเผ่าคือ

- 1) ชนเผ่าผู้ไทย บ้านเรณู ตำบลเรณู อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม
- 2) ชนเผ่าไทยกะเลิง บ้านกรุก ตำบลกรุก อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
- 3) ชนเผ่าไทยแสก บ้านอาจสามารถ ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมืองนครพนม

จังหวัดนครพนม

- 4) ชนเผ่าไทยโส้ บ้านโพนจาน ตำบลโพนจาน อำเภอโพนสวรรค์

จังหวัดนครพนม

- 5) ชนเผ่าไทยญ้อ ตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

- 6) ชนเผ่าไทยข่า บ้านโสกเมว ตำบลอุ่มเหม้า อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

- 7) ชนเผ่าไทยอีสาน ตำบลธาตุพนมเหนือ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

โดยมีประชากรทั้งสิ้น 42,344 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552) และทำการเลือกตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Sampling) โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

ดังนั้นในการเลือกสุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 3 (ประชาชน) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรในพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 42,344 คน โดยใช้สูตรการหากลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1967)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n แทน จำนวนตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดว่าจะให้มีระดับนัยสำคัญเป็น 0.05

แทนค่าในสูตรจะได้

$$n = \frac{42,344}{1 + (42,344 \times 0.0025)}$$

$$n = 396.25 \text{ ตัวอย่าง}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล คือ 397 คน

เมื่อได้จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัยดังนี้

$$\text{กลุ่มตัวอย่าง} = \frac{n \times 397}{N}$$

เมื่อ

n = จำนวนประชากรตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรรวมทั้ง 7 ตำบล (42,344 คน)

397 มาจากการคำนวณจำนวนของขนาดตัวอย่าง

สามารถแทนค่าในสูตรแต่ละชนเผ่าได้ดังนี้

1. ตำบลเรณู (ชนเผ่าผู้ไทย)

$$\text{แทนค่าจากสูตร กลุ่มตัวอย่าง} \quad n = \frac{4,534 \times 397}{42,344}$$

$$n = 42.50 \text{ ตัวอย่าง}$$

จากการคำนวณดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างชนเผ่าผู้ไทยที่ต้องเก็บคือ 42.50 คน หรือ 43 คน

2. ตำบลกรูรุ (ชนเผ่าไทยกะเลิง)

$$\text{แทนค่าจากสูตร กลุ่มตัวอย่าง} \quad n = \frac{7,937 \times 397}{42,344}$$

$$n = 74.41 \text{ ตัวอย่าง}$$

จากการคำนวณดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างชนเผ่าไทยกะเลิงที่ต้องเก็บคือ 74.41 คน

หรือ 74 คน

3. ตำบลอาจสามารถ (ชนเผ่าไทยแสก)

$$\text{แทนค่าจากสูตร กลุ่มตัวอย่าง} \quad n = \frac{7,085 \times 397}{42,344}$$

$$n = 66.42 \text{ ตัวอย่าง}$$

จากการคำนวณดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างชนเผ่าไทยแสกที่ต้องเก็บคือ 66.42 คน หรือ 66 คน

4. ตำบลโพนจาน (ชนเผ่าไทยโส้)

$$\text{แทนค่าจากสูตร กลุ่มตัวอย่าง} \quad n = \frac{4,805 \times 397}{42,344}$$

$$n = 45.04 \text{ ตัวอย่าง}$$

จากการคำนวณดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างชนเผ่าไทยโส้ที่ต้องเก็บคือ 45.04 คน หรือ 45 คน

4) นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 659,607 คน

(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551) โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

ดังนั้นในการเลือกสุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยว จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรในพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 659,607 คน โดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1967)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n แทน จำนวนตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดจะทำให้มีระดับนัยสำคัญเป็น 0.05

แทนค่าในสูตรจะได้

$$n = \frac{659,607}{1 + (659,607 \times 0.0025)}$$

$$n = 399.74 \text{ ตัวอย่าง}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล คือ 400 คน

ตารางที่ 3.4 กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม

เรื่อง	กลุ่มตัวอย่าง (นักท่องเที่ยว)	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (คน)	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อศักยภาพทางการท่องเที่ยว ของกลุ่มชาติพันธุ์	นักท่องเที่ยว	659,607	400	แบบสอบถาม
	รวม	659,607	400	

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ โดยแบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 3 ประเภท เพื่อให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย การสำรวจข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์เจาะลึก และการแจกแบบสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2) เครื่องมือของผู้วิจัย

- กล้องถ่ายภาพ
- เทปบันทึกเสียง

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

- แบบสำรวจข้อมูลภาคสนามทั้ง 7 ชนเผ่า
- แบบสัมภาษณ์เจาะลึก

4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

- แบบสอบถาม

3.2.1 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการศึกษาและดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1) แบบสำรวจข้อมูลภาคสนาม

- ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- กำหนดหัวข้อในการสำรวจข้อมูลภาคสนาม
- สร้างแบบสำรวจข้อมูลภาคสนาม
- นำแบบสำรวจข้อมูลภาคสนามให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้อง
- ทำการปรับปรุง แก้ไข แบบสำรวจข้อมูลภาคสนาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2) แบบสัมภาษณ์

- ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- กำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์เจาะลึก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก 2 กลุ่ม คือ ผู้รู้ของชนเผ่าและภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- สร้างแบบสัมภาษณ์ในการจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีคำถามปลายเปิด
- นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้อง
- ทำการปรับปรุง แก้ไข แบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3) แบบสอบถาม

- ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- สร้างแบบสอบถามในการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะของคำถามปลายปิด ซึ่งผู้วิจัยจะทำการแจกแบบสอบถามแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม
- นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้อง
- ทำการปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
- นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม
- หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) เพื่อทดสอบหาความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัยคือ $\alpha = .9413$ และค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม คือ $\alpha = .9425$
- นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง
(ปรับปรุงจาก แทตติยา ทองใบ, 2553)

วิธีคำนวณแบบสอบถามที่นำไปทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 10 ของแบบสอบถาม

1) แบบสอบถามประชาชน จำนวน 397 คน

คำนวณจาก

$$n = \frac{N \times 10}{100}$$

เมื่อ

N แทน

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

n แทน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำการทดสอบ

10 แทน

ร้อยละของแบบสอบถามที่ต้องการคำนวณ

ตารางที่ 3.5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำการทดสอบแบบสอบถามประชาชน

ชนเผ่า	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำการทดสอบ (Try out)
ผู้ไทย	43	≈ 4
ไทยกะเลิง	74	≈ 7
ไทยแสก	66	≈ 7
ไทยโล้	45	≈ 5
ไทยญ้อ	79	≈ 8
ไทยข่า	52	≈ 5
ไทยอีสาน	38	≈ 4
รวม	397	40

2) แบบสอบถามนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน

คำนวณจาก

$$n = \frac{N \times 10}{100}$$

เมื่อ

N แทน

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

n แทน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำการทดสอบ

10 แทน

ร้อยละของแบบสอบถามที่ต้องการคำนวณ

ดังนั้น

$$n = \frac{400 \times 10}{100}$$

$$n = 40$$

จำนวนแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่ต้องทำการทดสอบ (Try out) คือ 40 ชุด

3.2.2 เครื่องมือของผู้วิจัย

กล้องถ่ายภาพและเทปบันทึกเสียง ใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสนทนา และการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อนำมาทบทวนทำความเข้าใจระหว่างการวิเคราะห์

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

1) แบบสำรวจข้อมูลภาคสนาม

ใช้ในการลงพื้นที่ศึกษาวิจัยเพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพื้นที่ ข้อมูลประชากร วัฒนธรรม และวิถีการดำรงชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมทั้ง 7 ชนเผ่า ได้แก่ ชนเผ่า ผู้ไทย ไทยกะเลิง ไทยแสก ไทยโส้ ไทยญ้อ ไทยข่า และไทยอีสาน ซึ่งแบบสำรวจข้อมูลภาคสนาม แบ่งออกเป็น 6 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านพื้นที่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านประวัติความเป็นมาของชนเผ่า

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านสภาพชนเผ่าโดยทั่วไป

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านสภาพสังคมและการศึกษา

ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านระบบสาธารณสุข

ส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านสภาพทางวัฒนธรรม

2) แบบสัมภาษณ์เจาะลึก

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคล 2 กลุ่มได้แก่

1) ผู้รู้ของชนเผ่า ทั้ง 7 ชนเผ่า คือชนเผ่าผู้ไทย ไทยกะเลิง ไทยแสก ไทยโส้ ไทยญ้อ ไทยข่า และไทยอีสาน

2) ภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 4 สำนักงานจังหวัดนครพนม หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครพนม เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 7 แห่ง

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ในรูปแบบของการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีการกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าด้วยคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมากที่สุด ซึ่งจะแบ่งคำถามออกเป็น 2 ชุดดังนี้

1) ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้รู้ของชนเผ่า

สำหรับผู้ของชนเผ่าทั้ง 7 ชนเผ่าคือ ชนเผ่าผู้ไทย ไทยกะเลิง ไทยแสก ไทยโล้ ไทยญ้อ ไทยข่า และไทยอีสาน สามารถแบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ด้านประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและการตั้งถิ่นฐานของชนเผ่า

ส่วนที่ 2 ด้านสุนทรียศาสตร์ เกี่ยวกับลักษณะเด่นของเครื่องแต่งกายประจำชนเผ่า ภาษา สถาปัตยกรรม ศิลปกรรมและหัตถกรรม

ส่วนที่ 3 ด้านสังคม เกี่ยวกับประเพณีที่สำคัญของชนเผ่า การละเล่น ประเพณีและค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต เช่น การเกิด การรักษาโรค การแต่งงาน เป็นต้น

ส่วนที่ 4 ด้านกระบวนการอนุรักษ์ เกี่ยวกับวิธีการและการวางแผนอนุรักษ์วัฒนธรรมของชนเผ่า

2) ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แบบสัมภาษณ์ภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการตั้งคำถามเพื่อการสัมภาษณ์โดยพิจารณาจากหน้าที่ที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนจัดการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 7 ชุดย่อย ดังนี้

2.1) ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน

- ในปัจจุบันท่านได้ดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์อย่างไร
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) มีบทบาทสำคัญในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้และต่อยอดความคิดสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 2 นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อยอดความรู้และความคิดสร้างสรรค์

- ท่านมีการกำหนดนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อยอดความรู้และความคิดสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง
- ท่านได้มีการวางแผนเพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้และต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ในภูมิภาคต่าง ๆ อย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 3 มุมมองเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครพนม

- การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อจังหวัดนครพนมมากน้อยเพียงใด
- ท่านเห็นว่าจังหวัดนครพนมมีความโดดเด่น/จุดแข็งในเรื่องใดบ้าง
- สิ่งที่เป็นข้อด้อยของจังหวัดนครพนม/จุดอ่อนคืออะไร

- ปัจจัยใดบ้างที่เป็นโอกาสและอุปสรรคของจังหวัดนครพนม

ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ใน

จังหวัดนครพนม

- ท่านได้มีแผนการดำเนินงานที่มีส่วนในการสร้างรูปแบบและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์หรือไม่ และมีวิธีการดำเนินงานอย่างไรบ้าง
- ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง

2.2) ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน

- ปัจจุบันสถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ด้านชาติพันธุ์วิทยา เพื่อต่อยอดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 2 นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

- สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติมีการกำหนดนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อยอดความรู้ด้านชาติพันธุ์วิทยาอย่างไรบ้าง
- ท่านมีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 3 มุมมองเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

ผ่านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

- ท่านเห็นว่าจุดเด่นทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม ที่ควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้แก่อะไรบ้าง
- โอกาสและอุปสรรคของการจัดรูปแบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในด้านวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม ได้แก่อะไรบ้าง
- สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ผ่านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์คืออะไร

ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ใน

จังหวัดนครพนม

- ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง

2.3) ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 4 จังหวัดนครพนม

ส่วนที่ 1 นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

- ในปัจจุบันทิศทางการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมเป็นอย่างไรบ้าง
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดนครพนม มีการกำหนดนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดนครพนม มีการกำหนดนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 2 มุมมองเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครพนม

- ท่านเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ มีความสำคัญต่อจังหวัดนครพนมมากน้อยเพียงใด
- จังหวัดนครพนมมีความโดดเด่น/จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- สิ่งที่เป็นข้อด้อย/จุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมคืออะไร
- สิ่งที่เป็นโอกาสและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์คืออะไร

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ใน

จังหวัดนครพนม

- สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมคืออะไร
- ท่านได้วางแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- ท่านมีแผนการบริหารบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- หากต้องการให้จังหวัดนครพนมเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ท่านเห็นว่าควรที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาด้านใดบ้าง

- ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง

2.4) หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครพนม

ส่วนที่ 1 นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์

- กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดมีการกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่ผ่านมา มีการกำหนดนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- ในปัจจุบันท่านมีแผนการดำเนินงานหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- หน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนมได้แก่

ส่วนที่ 2 มุมมองเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครพนม

- ท่านเห็นว่าการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อจังหวัดนครพนมมากน้อยเพียงใด
- จังหวัดนครพนมมีความโดดเด่น/จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- สิ่งที่เป็นข้อด้อย/จุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวของนครพนมคืออะไร
- สิ่งที่เป็นโอกาสและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนมคืออะไร

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม

- ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง

2.5) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม

ส่วนที่ 1 นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม

- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนมมีการกำหนดนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม มีการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง
- ในปัจจุบันท่านมีแผนการดำเนินงานหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 2 มุมมองเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครพนม

- ท่านเห็นว่าการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ มีความสำคัญต่อจังหวัดนครพนมมากน้อยเพียงใด
- จังหวัดนครพนมมีความโดดเด่น/จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- สิ่งที่เป็นข้อด้อย/จุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวของนครพนมคืออะไร
- สิ่งที่เป็นโอกาสและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนมคืออะไร

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม

- ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง

2.6) ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน

- หน่วยงานของท่านมีการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์อย่างไรบ้าง
- หน่วยงานของท่านมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 2 นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม

- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครพนมมีการกำหนดนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและอนุรักษ์ วัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมหรือไม่ อย่างไร
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครพนมมีการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ วัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมหรือไม่ อย่างไร

ส่วนที่ 3 มุมมองเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม

- ท่านเห็นว่าการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ มีความสำคัญต่อจังหวัดนครพนมมากน้อยเพียงใด
- จังหวัดนครพนมมีความโดดเด่น/จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง
- สิ่งที่เป็นข้อด้อย/จุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมคืออะไร
- สิ่งที่เป็นโอกาสและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมคืออะไร
- ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมอย่างไรบ้าง

2.7) นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน

- ในปัจจุบันหน่วยงานของท่านมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง
- หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่อย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 2 นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่

- หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและอนุรักษ์ วัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่ อย่างไรบ้าง
- หน่วยงานของท่านมีการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ วัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่ อย่างไรบ้าง
- ท่านมีแผนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่ อย่างไรบ้าง
- ท่านได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร
- ท่านได้วางแผนพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่อย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 3 มุมมองเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่

- กลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่มีความโดดเด่น/จุดแข็งในเรื่องใดบ้าง
- สิ่งที่เป็นจุดอ่อน/ข้อด้อยในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่ ได้แก่อะไรบ้าง
- ปัจจัยใดบ้างที่เป็นโอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่
- ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ (ชนเผ่า) ในพื้นที่อย่างไรบ้าง

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

1) แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะของคำถามปลายปิด (Close – ended question) และคำถามปลายเปิด (Open - ended question) โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุดดังนี้

- 1) ชุดที่ 1 แบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย
- 2) ชุดที่ 2 แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม

1) ชุดที่ 1 แบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย

แบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัยประกอบด้วยคำถามต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นและลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Close – ended question) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ภูมิลำเนา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ส่วนที่ 2 ศักยภาพทางการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Close – ended question) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- ด้านคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์
- ด้านกายภาพของพื้นที่
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยว
- ด้านความนิยมต่อแหล่งท่องเที่ยว
- ด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่

กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Linkert's Scale (Rating Scale) ที่ผู้ประเมินให้ค่าเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือกดังนี้

มากที่สุด	ระดับคะแนน	5	คะแนน
มาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
น้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open - ended question) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- ด้านคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์
- ด้านกายภาพของพื้นที่
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยว
- ด้านความนิยมต่อแหล่งท่องเที่ยว
- ด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่

2) ชุดที่ 2 แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม

แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม ประกอบด้วยคำถามต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นและลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Close – ended question) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง

ส่วนที่ 2 ศักยภาพทางการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Close – ended question) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- ด้านคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์
- ด้านกายภาพของพื้นที่
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยว
- ด้านความนิยมต่อแหล่งท่องเที่ยว
- ด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่

กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Linkert's Scale (Rating Scale) ที่ผู้ประเมินให้ค่าเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือกดังนี้

มากที่สุด	ระดับคะแนน	5	คะแนน
มาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
น้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพิ่มเติม เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open - ended question) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- ด้านคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์
- ด้านกายภาพของพื้นที่
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยว
- ด้านความนิยมต่อแหล่งท่องเที่ยว
- ด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1) การสำรวจข้อมูลภาคสนาม ซึ่งเป็นแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อมูลด้านพื้นที่ ประวัติความเป็นมาของชนเผ่า สภาพชนเผ่าโดยทั่วไป สภาพสังคมและการศึกษา ระบบสาธารณสุข ปลูกสภาพทางวัฒนธรรม

2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นคำถามแบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 กลุ่ม คือ ผู้รู้ของชนเผ่า ได้แก่ ชนเผ่าผู้ไทย ไทยกะเลิง ไทยแสก ไทยโส้ ไทยญ้อ ไทยข่า และไทยอีสาน ภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
- ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 4 จังหวัดนครพนม
- หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครพนม
- เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครพนม
- ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม
- นายกเทศมนตรีตำบลเรณูนคร
- นายกเทศมนตรีตำบลธาตุพนม
- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลกรูด
- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลอาจสามารถ
- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโพนจาน
- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี
- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลอุ่มเหม้า

3) การแจกแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยว นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว ซึ่งได้จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสาร วารสาร จุลสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการศึกษาข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขต 4 จังหวัดนครพนม
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
- สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครพนม
- หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ นครพนม
- สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ห้องสมุดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ห้องสมุดสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

3.4 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์และประมวลผลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลภาคสนามมาวิเคราะห์เพื่อหาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชนเผ่า และจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้รู้ของชนเผ่า และภาคส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเด่นของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจะวิเคราะห์ผลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุด)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{X}{n} \times 100$$

เมื่อ X แทน จำนวนความคิดเห็น
n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ใช้อธิบายข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์

โดยกำหนดการให้คะแนนแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Linkert's Scale (Rating Scale) ที่ผู้ประเมินให้ค่าเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือกดังนี้

มากที่สุด	ระดับคะแนน	5	คะแนน
มาก	ระดับคะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
น้อย	ระดับคะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1	คะแนน

ในการประเมินผลจะใช้วิธีการแปลผลแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ยตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของชั้น (ปารวี ศรีอุบล, 2548 อ้างถึงใน เทตติยา ทองใบ, 2553) ดังต่อไปนี้

Interval (I)

=

Range (R)

Class (C)

=

5-1

5

=

0.8

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรของชูศรี วงศ์รัตนะ (2541)

$\bar{X}$

=

$\sum X$

n

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ใช้สูตรของชูศรี วงศ์รัตนะ (2541)

SD.=

$\sqrt{n \sum x^2 - (\sum x)^2}$

n(n-1)

เมื่อ	SD.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.4.4 การวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์จังหวัดนครพนม” สามารถวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ได้ดังนี้

ตารางที่ 3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว		
แนวคิดและทฤษฎี	ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	- ผู้วิจัย - ผู้รู้ของชนเผ่า	- แบบสำรวจข้อมูลภาคสนาม - แบบสัมภาษณ์ผู้รู้ของชนเผ่า

ตารางที่ 3.7 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดนครพนม		
แนวคิดและทฤษฎี	ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพทางการท่องเที่ยว	- ประชาชน - นักท่องเที่ยว	- แบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย - แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 3.8 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ในจังหวัดนครพนม		
แนวคิดและทฤษฎี	ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจและ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	- ภาคส่วนราชการ และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	- แบบสัมภาษณ์ภาคส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายและ แผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว	- ภาคส่วนราชการ และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	- แบบสัมภาษณ์ภาคส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง